

DE KÜR OP MUZIEK

- Dressuur kwam voor het eerst op het Olympisch programma in 1912. In die jaren was deze hippische tak van sport voorbehouden aan militairen en de adel.
- De kür op muziek werd voor het eerst op een internationaal kampioenschap verreden in

1991 op het EK in Donaueschingen. De deelnemers mochten toen nog kiezen of ze na de Grand Prix een Grand Prix Special of een kür wilden rijden.

- In 1995 werd de proef als derde onderdeel toegevoegd aan de kampioenschappen en

sinds 1996 (Atlanta) staat de kür op muziek op het programma van de Spelen.

- De Duitse dressuurkampioen Reiner Klimke liet het grote publiek voor het eerst kennis maken met een soort kür op muziek. Tijdens de huldiging op de Spelen van 1984, enkele

maanden nadat de proef voor het eerst in Limbricht werd gelopen, reed de winnaar van de gouden medaille in Los Angeles zijn eronde terwijl hij zijn paard Ahlerich ritmisch liet changeren op de maten van de olympische hymne.

Redondo, de nieuwe dressuur

De dressuursport is op zoek naar veranderingen die het stoffige imago oppoetsen. Wim Goltstein uit Limbricht organiseerde een geheel nieuwe vorm van dressuurrijden: redondo.

door **Giel Hendrix**

De dressuursport wil van zijn stoffige imago af. Publiek en commercie moeten weer warm gaan lopen voor de hippische tak, waar de 'opwinding' rond de kür op muziek, internationaal, over zijn hoogtepunt lijkt. Vandaar dat de hippische commissie van de internationale federatie (FEI) allerlei voorstellen heeft gedaan voor vernieuwing. Maar die beperken zich tot zaken waar het publiek op de tribunes en voor de televisie weinig van merkt. Andere puntentelling, zeven in plaats van vijf juryleden en maar drie ruiters in de landenwedstrijd. De veranderingen zijn nog niet doorgevoerd en moeten zeker een kans krijgen. Maar ze halen het niet bij het nieuwe plan van Wim Goltstein uit Limbricht. Die organiseerde zaterdag op de terreinen naast het kasteel een geheel nieuwe vorm van dressuurrijden: redondo. Inderdaad, dressuurrijden in een cirkel in plaats van in een rechtehoek van 20 x 40 of 20 x 60 meter. Het is niet zomaar een losse flodder, want Goltstein die al bijna een eeuwige tijd de technische zaken behartigt van de ruitersclub Graetheide heeft 26 jaar geleden ook al eens zo'n gek idee gehad dat de dressuursport nieuwe impulsen gaf. Hij organiseerde namelijk als eerste, in 1984, een kür op muziek. „In het kader van het 50-jarig bestaan van de club”, zegt hij trots. „Op 2 juni om tien uur 's avonds. Aan een takelwagen hadden we een twintigtal bouwlampen omhoog getakeld voor de 'lichtwedstrijd'. Jeannette Haazen, Wim Ernes en Wim Voncken waren van de partij. We wilden iets bijzonders organiseren bij ons 50-jarig bestaan. Ik had een paar mensen om raad gevraagd, maar hoorde vervolgens niks meer. Op een zondagmorgen zat ik thuis naar muziek te luisteren toen ik bedacht dat mooie muziek en mooi rijden toch samen moesten kunnen gaan. Na een paar jaar zijn we moeten stoppen, omdat het financiële risico voor de club te groot werd. De organisatie kostte natuurlijk wel een paar gulden.”

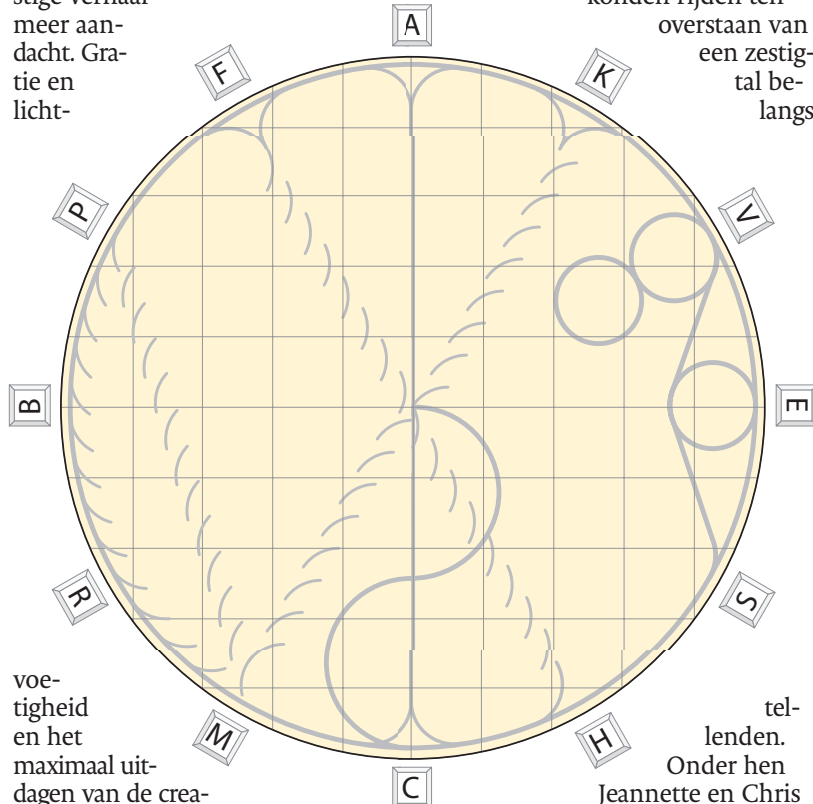
Ook voor het 75-jarig bestaan, in 2009, zat Goltstein thuis te broeden op een verrassing. „Maar ik kreeg het niet op tijd rond. Liep wel de hele tijd rond met de gedachte aan een cirkel in mijn kop. Dat heb ik met behulp van een paar mensen uitgewerkt tot de redondo. In de cirkel krijgt het rijkunstige verhaal meer aandacht. Gratie en lichtvoetigheid en het maximaal uitdagen van de creativiteit van de ruiters, die de vrijheid hebben hun paard te presenteren op een manier die bij het paard specifiek past.”

Bedenker Wim Goltstein (links) kijkt tot hoe zijn idee wordt uitgevoerd. Onder de mogelijke looplijnen in een ronde bak.

foto **Annemiek Mommers**

2009, zat Goltstein thuis te broeden op een verrassing. „Maar ik kreeg het niet op tijd rond. Liep wel de hele tijd rond met de gedachte aan een cirkel in mijn kop. Dat heb ik met behulp van een paar mensen uitgewerkt tot de redondo. In de cirkel krijgt het rijkunstige verhaal meer aandacht. Gratie en lichtvoetigheid en het maximaal uitdagen van de creativiteit van de ruiters, die de vrijheid hebben hun paard te presenteren op een manier die bij het paard specifiek past.”

Met onder andere de juryleden Jan Peeters en Wim Ernes en paardenman Jan Rensen heeft hij de plannen verder uitgewerkt. Zaterdag was het zover. Drie ringen (diameters 30, 40 en 50 meter) had hij met zijn mensen uitgezet, waarin ruiters en amazones een eerste test konden rijden ten overstaan van een zestigtal belang-

tel-lenden. Onder hen Jeannette en Chris Haazen, die in 1984 ook bij het eerste kürexperiment van Goltstein aanwezig waren. De trainer in Chris zag vooraf al iets in het plan,

dat volgens hem het jonge paard ten goede kan komen. En ook na afloop is hij, net als Jeannette, positief over de mogelijkheden. „Het biedt bijvoorbeeld voor jonge paarden afwisseling in de africhting, dat kan alleen maar positief werken.” De rijders zochten naar nieuwe lijnen in de grootste cirkels en de juryleden naar plekken aan de rand, van waaruit zij het beste zicht hadden op de verrichtingen. Het leidde tot discussies en uitwisselingen van ervaringen die vrijwel unaniem positief waren, al waarschuwde osteopaat Linda Horsmans er wel voor genoeg aandacht te houden voor het rechtdoor rijden 'en niet alleen maar rondjes te rijden' in de cirkels.”

Amazones als Inge Coenen, Gitte Frehen en Vivian de la Roy moesten even wennen aan de nieuwe vorm van de piste, maar vonden al snel hun weg. Net als de meer ervaren Nel Rensen en Roger Schulkens. Ze toonden bijvoorbeeld aan dat de redondo geschikt is om meerdere dressuurcombinaties gelijktijdig hun proef te laten afwerken. Natuurlijk zijn er ook praktische problemen, zoals het feit dat niet iedereen de ruimte heeft om thuis een cirkel van 50 meter doorsnede aan te leggen en dat de binnenmaneges ook te klein zijn. „Maar”, zo benadrukte Wim Goltstein, „het is ook zeker niet de bedoeling om de gewone dressuur te gaan vervangen. Het is een toevoeging, iets extra's voor publiek

en ruiters.” Zaterdagavond en gistermorgen las de initiatiefnemer nog eens de vragenformulieren door die zaterdag door het publiek waren ingevuld.

„Ik heb misschien een uurtje wakker gelegen, maar daarna ben ik tevreden in slaap gevallen. En daar is ook alle reden toe, want het is hartverwarmend wat de mensen schrijven. Niet om op te scheppen, maar ik heb geen negatief woord gelezen. Wel nuttige tips.”

Gevolg is wel dat Goltstein nu natuurlijk niet meer terug kan. Hij heeft de trein in beweging gezet en kan er niet meer afspringen. „Dat ben ik ook zeker niet van plan”, merkt hij op, „al weet ik nog niet hoe het verder moet. Misschien is er een mogelijkheid om het in het najaar tijdens Jumping Indoor Maastricht in een grotere setting te presenteren. In het MECC ligt de laatste jaren een achthoekige piste, waar zo'n cirkel prima in te passen is. Maar we gaan nu geen overhaaste dingen doen. We laten het eerst eens een maandje betijen en praten dan weer verder. De enige tegenvaller vond ik dat er zo weinig juryleden en manegehouders, die we hadden uitgenodigd, zijn komen kijken. Daar had ik meer van verwacht, maar de test zelf is positief verlopen. Het is in ieder geval de moeite waard om door te gaan. Of redondo de oplossing is? Je moet maar zo denken: een voetreis naar Rome begint met de eerste stap.”